

پ

نمازگزار در حالت رکوع، آرام گرفته سپس ذکر آن را می گوید.

ت

نمازگزار در حال گفتن ذکر رکوع، بلند می شود.

۱۰- دین همان تدبیر خدا برای زندگی انسان هاست.

درست نادرست

۱۱- نشانه های حضور خدا در زندگی چیست؟

۱۲- برخی گمان می کنند انسان، تنها با کمک عقل و اندیشه می تواند تدبیر زندگی اش را به دست گیرد و نیازی به برنامه زندگی از سوی خدا ندارد. شما با این نظر موافق هستید؟ دلایل خود را بنویسید.

۱۳- منظور از سپردن تدبیر زندگی به دست خدا چیست؟ همراه با مثال بنویسید.

۱۴- در یک روز بارانی اردوی دانش آموزی لغو شد و همه بچه ها ناراحت شدند. اگر در این موقعیت بودید، چطور این اتفاق را با تدبیر الهی برای آنان توضیح می دادید؟

۱۵- جواد به همراه دوستانش مشغول بازی بودند که با پرتاب توپشان، یکی از شیشه های همسایه شکست. آنها از روی ترس می خواستند تقصیر را به گردن یکی از بچه های بی زبان محله بیندازند. لطفاً به جواد کمک کنید و یک تصمیم درست به او پیشنهاد دهید تا از دایره بندگی خارج نشود.

۱۶- داستان زیر نشانه های خدا را بیابید و بنویسید.

«تنها بازمانده یک کشتی شکسته، مردی بود که جریان آب، او را به جزیره های دورافتاده برد. او با بی قراری به درگاه خدا دعا می کرد تا نجاتش دهد. چند روز که گذشت، کلبه کوچکی کنار ساحل ساخت، اما صاعقه به آن زد و آتش گرفت. او ناراحت شد و با خدا مناجات کرد و گفت: «چرا با من این کار را می کنی؟» صبح روز بعد، یک کشتی به جزیره نزدیک شد و او را نجات داد. مرد از آنها پرسید: «چگونه مرا پیدا کردید؟» آنها پاسخ دادند: «علامتی را که به وسیله دود برایمان فرستادی، دیدیم.»

۱۷- با تدبیر در ﴿لَا تَأْخُذْهُ سِنَّةٌ وَلَا نَوْمٌ﴾ چه احساسی پیدا می کنید؟ احساس خود را در قالب جمله ای بنویسید.

۱۸- رفتار کسانی را که به ابدیت ایمان دارند با کسانی که به این ایمان نرسیده اند، با یکدیگر مقایسه کنید.

کسانی که به ابدیت ایمان دارند	کسانی که به این ایمان نرسیده اند
۱) به فکر زندگی خود در آخرت هستند.	۱) زندگی خود را در دنیا خلاصه می کنند.
۲)	۲)
۳)	۳)

۱۹- از ماجرای طوفان طمس چه چیزهایی می آموزیم؟

۲۰- نقاطی از بدن نمازگزار را که هنگام سجده باید روی زمین باشد، در تصویر زیر مشخص کنید.

۲۱- آیه ﴿أَفَحَسِبْتُمْ أَنَّمَا خَلَقْنَاكُمْ عَبَثًا وَأَنَّكُمْ إِلَيْنَا لَا تُرْجَعُونَ﴾ به کدام موضوع اشاره دارد؟

(الف) توحید (ب) نبوت (ج) زندگی ابدی (د) عمل صالح

۲۲- پیامبر خدا (ص) عبادت همراه با خوردن غذای حرام را به چه چیز تشبیه فرمود؟

۲۳- فرض کنید شخصی در موقعیتی قرار گرفته که می تواند با دروغ گفتن به نفع خودش سود فراوانی کسب کند؛ اما می داند راستگویی مسیر درست زندگی ابدی است. اگر جای او بودید، چه تصمیمی می گرفتید؟ چرا؟

۲۴- ایمان به ابدیت چه تأثیری در رفتارها و تصمیم های زندگی ما می گذارد؟ در قالب یک مثال توضیح دهید.

پاسخنامه تشریحی

۱ -

الف

بله - زیرا زهره برای کمک به دیگران از استراحت و تفریح خود صرف نظر کرد (از خودگذشتگی) که با این کار در راه خدا قدم گذاشته است.

ب

خداوند زهره و افرادی را که در راه او تلاش می کنند، هدایت می کند و همراه با نیکوکاران است.

۲ - در این موقعیت می گفتیم: ای دقیانوس! تو خود را حاکم و مالک این سرزمین می دانی، اما بدان که حاکم واقعی و مالک تمام هستی، خدای یکتاست. خدایی که آسمانها و زمین را آفرید و هیچ همتایی ندارد.

۳ - برای اینکه نماز بر ما تأثیر بگذارد، حداقل باید به دو چیز توجه کنیم: اول اینکه حواسمان باشد در برابر خدای آسمانها و زمین به نماز ایستاده ایم که در مهربانی، قدرت، علم، حکمت و سایر خوبیها همتا ندارد. هر چقدر خدا را بیشتر بشناسیم، میلمان به حرف زدن با او بیشتر می شود. دوم اینکه بدانیم چه می خواهیم، زیرا آیات و اذکار نماز معانی زیبایی دارند که باید به آن توجه کنیم. عدهای فقط برای تلفظ کلمات نماز حساسیت نشان می دهند و از معنای آن غافل می شوند، عدهای آنقدر نمازشان را تند می خوانند که اصلاً نمی توانند به معنایش فکر کنند.

۴ - خیر - چون اگر امین ذکر نماز را وسواس گونه تکرار کند، کار حرامی مرتکب شده و حتی طبق فتوای برخی از مراجع تقلید، نمازش باطل می شود.

۵ - ستارگان هدایت پیامبران، انسانهای صادق (کسانی که حرف و عملشان یکی است)، شهدا و درستکاران هستند که همگی رفقای خوبی به شمار می آیند. باید ببینیم این ستارگان هدایت در چه مسیری بوده و چگونه زندگی کرده اند تا ما هم همان کار را انجام دهیم.

۶ - هنگامی که به تدبیر خداوند درباره سرنوشت تملیخا و دوستانش می اندیشیم به صفات حکمت، دانایی، قدرت، بخشندگی و عدالت خداوند پی می بریم.

۷ - از ما در برابر گمراهیها و انحرافات، محافظت می کند و ما را در برابر خطرات مسیر آگاه می سازد.

۸ - (۱ مقاومت (۲ خدا (۳ بعثت (۴ یاری (۵ ثروت (۶ اقتصادی (۷ ابوطالب (۸ کعبه (۹ ابی طالب

۱	م	ق	ا	و	م	ت				
۲					خ	د	ا			
۳						ب	ع	ث	ت	
۴						ی	ا	ر	ی	
۵						ت	و	ت		
۶							ا	ق	ت	ص
۷							ب	ل	ا	ط
۸								ه	ب	ع
۹									ا	ب

معنی جدول:

مأموریت موریانهها یک تدبیر الهی بود. جبرئیل بر پیامبر (ص) نازل شد و خبر آورد که ای رسول خدا! خداوند خبر داده موریانهها پیماننامه بزرگان قریش را خورده و تنها نام خدا را که بالای آن نوشته شده بود، باقی گذاشته اند. پیامبر خدا عمویش ابوطالب را از این خبر آگاه کرد. ابوطالب نیز بی درنگ به سوی مسجدالحرام رفت که در آن زمان بزرگان قریش آنجا مشغول حرف زدن بودند. وی به آنان گفت: خداوند به برادرزادهام خبر داده موریانهها پیماننامه شما را خورده و تنها نام خدا را بر آن باقی گذاشته اند. بزرگان قریش با تعجب به یکدیگر نگاه کردند و بعد هم به ابوطالب که می گفت: پیماننامه را بیاورید و خودتان ببینید. اگر حرف برادرزادهام درست بود، این تحریم ظالمانه را تمام کنید اما اگر حرفش درست نبود، قول می دهم او را تسلیم شما کنم. بزرگان قریش فکرش را نمی کردند خبر رسول خدا درست باشد، حرف ابوطالب را پذیرفتند. به سراغ صندوقچه رفتند و درش را گشودند. در کمال ناباوری، همه دیدند از پیماننامه چیزی باقی نمانده جز نام خدا!

۹ -

الف

باطل است. اگر رکوع را عمداً یا از روی فراموشی به جا نیاوریم، یا در یک رکعت بیشتر از یک رکوع به جا بیاوریم، نمازمان باطل است.

ب

باطل است. اگر رکوع را عمداً یا از روی فراموشی به جا نیاوریم، نمازمان باطل است.

پ

صحیح است. زیرا ذکر را در حالتی که بدن آرام گرفته و تکان نمی خورد، می گوید.

ت

باطل است. اگر کسی پیش از آنکه ذکر رکوع تمام شود، بلند شود نمازش باطل است.

۱۰ - درست

۱۱ - نشانه های حضور خدا یعنی اندیشیدن درباره آن، تو را به یاد خدا می اندازد و ایمانت را به او زیاد می کند.

۱۲ - خیر. انسان اگر بخواهد خودش تدبیر زندگی اش را به دست بگیرد، به چند دلیل مرتکب اشتباه خواهد شد. یکی اینکه او شناخت دقیقی از همه نیازهای خود ندارد. چون انسان، تنها جسم و ماده نیست؛ نیازهای روحی و معنوی نیز دارد. انسان با پیشرفت دانش می فهمد که حتی نسبت به نیازهای جسمی خودش هم آگاهی کافی نداشته، چه رسد به نیازهای روحی و معنوی اش و دیگر اینکه آگاهی کافی برای تشخیص همه آنچه به صلاح اوست، ندارد. گاهی خیال می کند بعضی کارها به صلاح او هستند، اما بعداً می فهمد برایش خوب نبوده اند. برعکس، گاهی خیال می کند بعضی کارها برایش خوب نیستند، اما بعداً می فهمد به صلاحش بوده اند. این «بعداً» ممکن است در دنیا باشد یا آخرت.

۱۳ - منظور از سپردن تدبیر زندگی به دست خدا این است که یعنی خودمان برای زندگی مان تصمیم بگیریم، اما تدابیرمان نباید از دایره دستورات الهی یا همان دین خدا خارج باشد. یعنی هر تصمیمی خواستیم بگیریم، باید ببینیم با آنچه خدا در دین گفته، سازگار است یا نه. به عنوان مثال تنبلی کردن یا امروز و فردا کردن در زندگی خارج از دستورات الهی است اما برنامه ریزی و تلاش

برای زندگی بهتر، قرار گرفتن در مسیر دستورات الهی است.

۱۴ - حتما در این اتفاق خیر و صلاحی در کار بوده که اردو لغو شد. خدا می‌داند. گاهی خیال می‌کنیم بعضی کارها به صلاح ما هستند، اما بعداً می‌فهمیم برایمان خوب نبوده‌اند. برعکس، گاهی خیال می‌کنیم بعضی کارها برایمان خوب نیستند، اما بعداً می‌فهمیم به صلاحمان بوده‌اند که این مسئله تدبیر الهی است.

۱۵ - در این موقعیت بهترین کاری که جواد و دوستانش می‌توانند انجام بدهند این است که با صداقت به همسایه بگویند که او و دوستانش باعث شکستن شیشه شده‌اند. اعتراف، نشان می‌دهد که آدم مسئولیت‌پذیری هستند. از همسایه به سبب خسارتی که به ایشان وارد کرده‌اند، عذرخواهی کنند.

۱۶ - به اراده‌ی خدا صاعقه رخ داد که در پی صاعقه کلبه آتش گرفت. افرادی که در کشتی بودند وقتی دود را مشاهده کردند به سمت جزیره رفتند و بدین شکل مرد نجات پیدا کرد.

۱۷ - با تدبیر در آیه ﴿لَا تَأْخُذُ سِنَةٌ وَلَا نَوْمٌ﴾ خدا را نه چُرت فرا می‌گیرد و نه خواب، ما احساس آرامش و اطمینان پیدا می‌کنیم. طبق متن درس این آیه به ما یادآوری می‌کند که خداوند هرگز حواسش پرت نمی‌شود و همیشه بیدار است و از بندگانش محافظت می‌کند. در متن درس به ماجرای اصحاب کهف اشاره شده که بیانگر این است حتی زمانی که خودشان در خواب یا غفلت هستند خداوند از آنان غافل نمی‌شود.

۱۸ -

کسانی که به ابدیت ایمان دارند	کسانی که به این ایمان نرسیده‌اند
۱) به فکر زندگی خود در آخرت هستند.	۱) زندگی خود را در دنیا خلاصه می‌کنند.
۲) مطیع دستورات خداوند هستند.	۲) مطیع شیطان و وسوسه‌های او هستند.
۳) هدف آنان رسیدن به رستگاری ابدی است و مراقب اعمال خود مانند حلال بودن درآمد و ... هستند.	۳) فقط به منافع و لذت‌های دنیوی فکر می‌کنند و ممکن است نسبت به حلال و حرام بی‌توجه باشند.

۱۹ -

۱) اگر خدا نخواهد نیرومندترین ارتش‌ها هم شکست می‌خورند؛ زیرا هیچ قدرتی بالاتر از قدرت خداوند وجود ندارد.

۲) اگر به خداوند اعتماد داشته باشیم و تنها به او توکل کنیم، در سخت‌ترین شرایط نیز پیروزی و نجات نصیبمان می‌شود.

۳) خداوند یاور همیشگی بنده‌های مؤمن و مدافعان حق است.

۲۰ - در سجده، واجب است هفت نقطه از بدن نمازگزار روی زمین باشد؛ پیشانی، دو کف دست، دو سر زانو و دو سر انگشت بزرگ پا.

۲۱ - گزینۀ (ج) زندگی ابدی

۲۲ - طبق فرمایش پیامبر خدا (ص) عبادتی که همراه با خوردن حرام است، همچون ساختن خانه‌ای بر شن روان است.

۲۳ - اگر در این موقعیت جای او بودم دروغ نمی‌گفتم؛ زیرا سودهای دنیوی زودگذر هستند بنابراین ارزش از دست دادن سعادت زندگی ابدی را ندارند.

۲۴ - ایمان به ابدیت باعث می‌شود انسان در تصمیم‌هایش آخرت را در نظر بگیرد؛ به عنوان مثال فردی می‌تواند با فروش اجناس دسته دوم به جای نو سود بیشتری به دست آورد اما به یاد می‌آورد که رضایت خداوند مهم‌تر از کسب سود بیشتر است.